

تعامل خانواده و آموزش و پرورش

مؤلفان

محمد مخاطب - سید رضا برولاکانی

تهران

۱۳۹۲

سرشناسه : مخاطب، محمد، ۱۳۴۷ -
 عنوان و نام پدیدآور : تعامل خانواده و آموزش و پرورش / مولفان محمد مخاطب، سپیده رضاپورلاکانی.
 مشخصات نشر : تهران: هنرنوین: مهرآرنگ، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۳۲۸ ص: جدول، نمودار .
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۹۰۵-۸-۷
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 یادداشت : کتابنامه
 موضوع : آموزش و پرورش - مشارکت والدین
 موضوع : آموزش و پرورش کودکان
 شناسه افزوده : رضاپورلاکانی، سپیده، ۱۳۵۰ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ت ۷ م ۳ / ۵ / ۴۸ / ۱۰ LB
 رده بندی دیویی : ۳۷۱ / ۱۰۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۱۵۸۸۸۳

موسسه علمی هنری
 هنرنوین مهرآرنگ

شناسنامه کتاب

عنوان : تعامل خانواده و آموزش و پرورش
 مؤلفان : محمد مخاطب - سپیده رضاپورلاکانی
 ویراستار علمی : دکتر ویدا رحیمی نژاد
 طراح جلد : اللهیار خوشبختی
 ناشر: موسسه فرهنگی و هنری هنر نوین مهرآرنگ
 صفحه آرا: قدیرکرمی سید آبادی
 سال نشر : ۱۳۹۲
 شمارگان : ۱۰۰
 نوبت چاپ : اول
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۹۰۵-۸-۷
 آدرس ناشر : تهران - بلوار کشاورز - بین کارگر و جمالزاده - پلاک ۳۲۲ طبقه سوم - واحد ۴
 شماره تماس مؤلف اول : ۶۶۹۰۶۱۹۹

مقدمه

ارتباط، تعامل و همکاری بین دونهاد خانواده و آموزش پرورش در نظام تعلیم و تربیت هر کشور جایگاه ویژه‌ای دارد و موجب موفقیت آموزشی دانش آموزان و بهبود فرآیند تعلیم و تربیت آنان می شود. سالیان متمادی است که این ارتباط از طریق سازمانی به نام انجمن اولیاء و مربیان سازماندهی و برنامه‌ریزی می‌شود. مطابق آیین‌نامه اجرایی مدارس از اهداف اصلی تشکیل انجمن‌های اولیاء و مربیان مدارس تقویت همکاری و مشارکت اولیای دانش‌آموزان، کمک به ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و گسترش ارتباط دو کانون مقدس خانه و مدرسه است.

انجمن‌های اولیا و مربیان تجلی گاه مشارکت مردم در فرایند تعلیم و تربیت است. و اساساً تعامل دوسویه نظام رسمی آموزش و پرورش (از طریق آموزشگاه) با خانواده، از جمله مسائل اساسی و دغدغه‌های اندیشمندان و صاحب نظران تعلیم و تربیت از یک سو و مسئولان آموزش و پرورش از سوی دیگر بوده است.

خانواده و آموزش و پرورش در انجام وظایف تربیتی و آموزشی مکمل یکدیگرند. خانواده، مدرسه اول دانش آموزان و آموزش و پرورش خانه دوم آنان است. اگر این دو نهاد، روش‌ها و برنامه‌های هماهنگ و ارتباط

فصل اول :

آموزش خانواده

۱	
۳	خانواده پژوهنده راهی برای برون رفت از آسیب‌های خانوادگی
۲۶	آموزش مهارت‌های پژوهش و حل مسئله بر خانواده‌ها
۵۵	آموزش خانواده با ضرب‌المثل‌های فارسی
۸۵	شیوه‌های بهره‌گیری خانواده‌ها و اعضای آنها از مراکز علمی
۱۰۱	مهارت استفاده از روش بحث و گفتگو در خانواده

فصل دوم :

راهنمایی و مشاوره خانواده

۱۰۷	
۱۰۹	بهداشت روانی خانواده و ارتباط آن با آموزش و پرورش
۱۴۶	راه‌کارهای توسعه فرهنگ مشاوره در بین خانواده‌ها
۱۷۶	نقش فعالیت‌های مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده در کاهش مشکلات دانش‌آموزان

فصل سوم :

تعامل اولیا و مربیان

۲۱۵	
۲۱۷	فقدان مهارت‌های زندگی و رابطه آن با آموزش و پرورش
۲۴۵	استفاده از توان‌مندی‌های والدین در مدارس راهبردی موثر در تحکیم تعامل خانه و مدرسه
۲۶۸	تعارضات اولیا و مربیان در فرایند تعلیم و تربیت دانش‌آموزان
۲۹۰	نقش محیط خانواده در تأمین خلاقیت فرزندان
۳۰۹	سند تعامل خانه و مدرسه در آموزش و پرورش

ثمر بخش و مؤثر در ادامه کار نداشته باشند، به طور قطع در روند رشد دانش آموزان و مراحل تحصیلی آنان اختلال ایجاد خواهد شد.

انجمن اولیا و مربیان، تنها نهاد مردمی با قدمت حدود ۵۰ ساله در بدنه آموزش و پرورش است که اگر به درستی به اهمیت آن در سرنوشت نظام آموزشی و تربیتی و هماهنگی اصولی بین اولیا و مربیان توجه شود، به طور قطع بسیاری از معضلات آموزشی و تربیتی و رفاهی فعلی مدارس کاهش یافته یا حل خواهد شد.

انجمن اولیا و مربیان در واقع فصل مشترک مردم و نظام آموزش و تربیت کشور است. این انجمن‌ها از آن جهت دارای اهمیت هستند که در حقیقت، رایج‌ترین و مطلوب‌ترین راهبرد ارتباطی اولیا با مدارس به شمار می‌روند.

تحقیقات متعدد نشان می‌دهد، اهمیت و ضرورت تعامل مطلوب خانواده و آموزش پرورش به این دلیل است که می‌تواند به کاهش تعارض بین ارزش‌های خانواده و آموزش و پرورش و همچنین هماهنگی تربیتی بین این دو نهاد مهم اجتماعی بیانجامد که در نهایت موجب شناخت و آگاهی آنها نسبت به مشکلات و موانع موجود در راه تحصیل فرزندان می‌گردد و سبب پیشرفت تحصیلی و تربیت بایسته و پویای آنان می‌شود.

به بیان دیگر، مشارکت والدین در آموزش و پرورش و حضور آنان در مدارس باعث آشنایی بیشتر آنها با مشکلات و علایق، دیدگاه‌ها، افکار و گرایش‌های رفتاری فرزندان از یک سو و اطلاع از روش‌های یاددهی و یادگیری و نظرات معلمان و اولیای مدرسه از سوی دیگر می‌شود.

بدین ترتیب، اولیا با آگاهی و علاقه بیشتری در حل مسائل مربوط به فرزندان در جلسات مدارس شرکت می کنند و در نتیجه، مدرسه و خانه به چارچوبی نسبتاً هماهنگ، هم سو و منظم در خصوص آموزش و پرورش دانش آموزان دست می یابند و از طرفی، برای محدودیت های نظام رسمی و مشکلات آموزشیگاه هم اندیشی و همکاری می کنند.

بنابراین، از راه های برقراری ارتباط و تعامل خانواده و آموزش پرورش می توان فهرست وار به تشکیل انجمن های اولیا و مربیان در مدارس، تشکیل کلاس های آموزش خانواده، تاسیس مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده، انتشار نشریه آموزشی و فرهنگی پیوند، انتشار کتاب های آموزش خانواده، برگزاری کارگاه ها و سمینارهای ویژه اولیا و مربیان و... اشاره کرد.

در این کتاب سعی شده است در سه فصل و دوازده مقاله و یک سند، راه های مختلف تعامل خانواده و آموزش و پرورش به تفصیل بیان شود. امید است این اثر بتواند در تقویت و بهبود تعامل خانواده و آموزش و پرورش موثر واقع شود.

مؤسسه فرهنگی هنری
هنر نوین مهرآرنگ